

KRŮČEK A KROK, PROJDEME CELÝ ROK

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
mateřské školy při ZŠ a MŠ Mladějovice,
okr. Olomouc, příspěvková organizace

Datum účinnosti od: 1. 9. 2019

Školní vzdělávací program předškolního vzdělávání zpracovala: Mgr. Olga Blatná
ve spolupráci s Mgr. Janou Metelkovou (uč. MŠ), Anežkou Tomáškovou (uč. MŠ)

Vydala ředitelka školy: Mgr. Olga Blatná

Datum projednání na pedagogické radě: 27. 8. 2019

Číslo jednací: Š 57/19

OBSAH

Úvod.....	3
1 Identifikační údaje mateřské školy.....	4
2 Obecná charakteristika mateřské školy	5
3 Podmínky vzdělávání	7
3.1 Věcné podmínky.....	7
3.2 Životospráva	8
3.3 Psychosociální podmínky	10
3.4 Organizace	10
3.5 Řízení mateřské školy.....	11
3.6 Personální a pedagogické zajištění mateřské školy	12
3.7 Spoluúčast rodičů	12
3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	13
3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných	14
3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	14
4 Organizace vzdělávání	16
5 Charakteristika vzdělávacího programu	19
6 Vzdělávací obsah.....	28
6.1 Integrované vzdělávací bloky	28
6.1.1 Zří školka volá zas	28
6.1.2 Říjen podzimní je čas	32
6.1.3 Listopad spí zahrádka.....	35
6.1.4 Prosinec je pohádka.....	39
6.1.5 Leden na rampouchy hrál... ..	42
6.1.6 Únor posune den dál.....	45
6.1.7 Březen trávu tlačí vzhůru	48
6.1.8 Duben barví stromům kůru... ..	52
6.1.9 Květen barevný má fráček.....	55
6.1.10 Červen zpěvavý je ptáček.....	59
6.1.11 Červenec je léto u vody a srpen prázdninové příhody	62
6.2 Nadstandardní aktivity.....	65
7 Evaluační systém a pedagogická diagnostika	66
7.1 Cíl evaluace	66
7.2 Předmět a metody evaluace (co a jak hodnotíme)	66
7.3 Časový plán evaluace	68
8 ZÁVĚR.....	69
9 Použitá literatura a zdroj informací	70

ÚVOD

Školní vzdělávací program naší mateřské školy je dokument, který v ucelené podobě podává informace o vzdělávání v mateřské škole.

Tento dokument je určen pedagogickým pracovníkům působícím v naší mateřské škole, rodičům, kontrolním orgánům i široké odborné veřejnosti. Je to dokument otevřený, to znamená, že je možné ho měnit v závislosti na zkušenostech získaných při praktickém ověřování našeho školního vzdělávacího programu „Kruček a krok, projdeme celý rok“, podle požadavků rodičů apod. Je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Naše vize je shodná s následujícím tvrzením:

„Využíváme přirozené touhy a chuti dítěte poznávat, tvořit a učit se nové věci, a tím podporujeme všestranný rozvoj jeho osobnosti v prostředí jemu blízkém a bezpečném, kde je spokojené a šťastné.“

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Naše mateřská škola (dále jen MŠ) je od roku 2002 připojena k Základní škole v Mladějovicích, je tedy součástí příspěvkové organizace, jejíž název je **Základní škola a Mateřská škola Mladějovice, okr. Olomouc, příspěvková organizace, se sídlem Mladějovice 113, jejímž zřizovatelem je Obec Mladějovice.**

Další důležité identifikační údaje:

IČ:	70998396
Právní forma:	příspěvková organizace
Předmět činnosti:	poskytování předškolní výchovy dítěte, výdej stravy
Statutární zástupce:	Ředitelka Mgr. Olga Blatná, Českobratrská 36, Olomouc
Zařazení do sítě:	IZO 107626764
Školní jídelna-výdejna:	IZO 150067674

Adresa odloučeného pracoviště MŠ: Mladějovice 132

Číslo telefonu ředitelství:	585 034 089
Číslo telefonu MŠ:	725 840 001
Webové stránky:	www.zsamsmladejovice.cz
Email:	metelkova@zsamsmladejovice.cz tomaskova@zsamsmladejovice.cz

Ředitelka školy: Mgr. Olga Blatná

Počet pedagogických pracovníků: 2

Počet provozních pracovníků: 1

Kapacita: 25

Charakter mateřské školy: jednotřídní, smíšené oddělení

Provoz mateřské školy: 6.15 – 16.00 hod

Účinnost dokumentu: 1. 9. 2019

Číslo jednací: Š 57/19

2 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Historie mateřské školy

Dle kroniky mateřské školy byla první mateřská škola v obci Mladějovice zřízena v budově nově postavené české školy (dnešní základní školy) v roce 1928, první učitelkou se stala paní Vlková.

Po skončení okupace v květnu 1945 byla budova české školy ve špatném stavu, po její opravě byl provoz znovu obnoven v prosinci roku 1945. Počet dětí v té době narostl z 15 na 34. Z nedostatku místa v budově české školy byla mateřská škola v roce 1950 přestěhována do 1. poschodí německé školy (dnešní kulturní dům), poté byla znovu přemístěna do přízemí tehdejší německé školy, aby uvolnila místo pro pořádání kulturních akcí.

Hledání nové budovy se stalo zdlouhavou záležitostí. Teprve v roce 1959, kdy byla dokončena přestavba staré německé školy na kulturní dům se sálem a jevištěm, byla z budovy MNV (dnešní obecní úřad) do kulturního domu přemístěna knihovna a na místo knihovny byla přestěhována kancelář okrsku VB, který přesídlením uvolnil současnou budovu č. 132, do které se stěhovalo 37 dětí.

Popis prostředí

Mateřská škola je umístěna v budově vilového typu s velkou zahradou v klidné části obce Mladějovice. Ve školním roce 2006/2007 proběhla rozsáhlá modernizace budovy mateřské školy a její přístavba. Celková kapacita školy je nyní 25 dětí.

V suterénu je sklep, který slouží k uložení hraček a pomůcek pro venkovní hry, kotelná s plynovým kotlem, prádelna.

Ve zvýšeném přízemí je vstupní chodba, schodiště do 1. poschodí, středová chodba, výdejna jídla, dětské sociální zařízení (umývárna se sprchou a záchody), dětská šatna, prostorná herna spojená s třídou, která zároveň plní funkci jídelny.

V prvním poschodí je ložnice a malá herna, která plní funkci relaxační místnosti pro děti, které odpoledne nespí. Dále je zde půda, šatna pro zaměstnance, sociální zařízení pro zaměstnance a dětské sociální zařízení.

Okolí mateřské školy je klidné, s minimálním dopravním ruchem. Vedle mateřské školy máme velké dobře udržované zatravněné hřiště, blízko je les, louky. Naší velkou

výhodou je možnost být v úzkém kontaktu s přírodou, jak při pobytu venku na zahradě, tak při pravidelných vycházkách a hrách v přírodě.

Velikost školy

V naší mateřské škole máme jednu věkově smíšenou třídu s dětmi zpravidla od 3 let do 6 let, popřípadě starší (s odkladem školní docházky). Kapacita třídy je 25 dětí.

Pracují zde 2 pedagogičtí pracovníci, 1 pracovnice zajišťující úklid a výdej stravy.

Výhody věkově smíšených tříd:

- při adaptaci nových dětí (klidnější, kratší adaptační období),
- společné soužití mladších a starších dětí vytváří celkově radostnější atmosféru, která se víc podobá rodinnému prostředí,
- je více rozvíjen pocit sounáležitosti, soucítění, ohleduplnosti, vzájemná tolerance, soudržnost mezi dětmi,
- děti se snadněji zapojují do kolektivu,
- probouzí se v nich přirozená sociální potřeba spolupráce – starší děti pomáhají mladším v sebeobslužných dovednostech, upevňování hygienických návyků, rozvoji kulturních návyků apod.,
- mladší děti získávají pracovní dovednosti napodobou a spoluúčastí se staršími dětmi,
- vzájemnou komunikací získávají mladší děti poznatky o okolním světě, rozšiřují si slovní zásobu, učí se chápat význam slov, rozvíjí správnou výslovnost,
- v kontaktu s mladšími dětmi jsou citově uspokojováni jedináčci nebo děti, které nemají schopnost uplatnit své dovednosti mezi svými vrstevníky,
- starší děti se učí převzít určitou míru odpovědnosti ve svém chování a postojích.

3 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

Přístavbou a rozsáhlou modernizací naší mateřské školy se výrazně rozšířila herní plocha a byla vytvořena šatna pro zaměstnance. Sociální zařízení pro děti a zaměstnance je v souladu se současnými normami. Zlepšila se světelnost v celé budově mateřské školy.

Část dětského nábytku je nová, část je starší, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení i vybavení pro odpočinek dětí jsou přizpůsobeny věku a počtu dětí a jsou zdravotně nezávadné.

Vybavení hračkami, pomůckami, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku, je obnovováno podle finančních možností zřizovatele, z finančních zdrojů SRPŠ a ze sponzorských darů.

Většina hraček a doplňků je uložena tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení.

Děti se podílí na výzdobě školy svými pracemi, prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly dětem přístupné a mohli je shlédnout i rodiče (výstavky v šatně, osobní složky – portfolia dětských prací).

Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje **zahrada**, která **umožňuje dětem rozmanité pohybové a další aktivity**.

Dle finančních, organizačních, personálních a časových možností máme v plánu změnit či zlepšit:

- obnovovat a rozšiřovat zařízení a vybavení naší mateřské školy,
- dovybavit školní zahradu novými herními prvky, které budou odpovídat platným normám.

3.2 Životospráva

Režim dne

- 6:15 - 8:30** scházení dětí, spontánní hry, námětové a tvořivé hry, hry a činnosti dle volby a přání dětí
- 8:30 - 9:00** ranní kruh, ranní cvičení (dechová rehabilitační cvičení, prevence vadného držení těla)
- 9.00 - 9:30** hygiena, přesnídávka
- 9:30 - 10:00** didakticky zacílené činnosti, záměrné i spontánní učení ve skupinkách i individuálně, jazykové chvilky, řečové aktivity, smyslové hry, grafické, tvořivé a praktické činnosti
- 10:00 - 12:00** pobyt venku v závislosti na povětrnostních podmínkách
- 12:00 - 12:30** hygiena, oběd, čištění zubů
- 12:30 - 14:15** příprava na spánek, poslech pohádky, spánek, odpočinek, klidové činnosti (odpočinek diferenciován podle věku a potřeb dětí), předškolní děti – předškolní příprava
- 14:15 - 14:45** hygiena, odpolední svačinka
- 14:45 - 16:00** odpolední zájmové činnosti dětí, hry dle zájmu dětí, pokračování didakticky cílených her s individuální péčí zaměřenou k opakování a dle zájmu dětí

Stravování

Stravování je v naší mateřské škole zajištěno dovozem ze ŠJ Střední odborné školy lesnické a strojírenské Šternberk, Opavská č. 55/8, 785 01 Šternberk. Strava je plnohodnotná a vyvážená, je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů.

Skládá se z ranní a odpolední svačinky, které jsou připravovány školnicí, podávají se v době od 9.00 do 9.30 hod a od 14.15 do 14.45 hod, a oběda, který se podává od 12.00 do 12.30 hod, je chystán školnicí.

Děti do jídla nenutíme, samy si určují, jak velkou porci sní. Vedeme je k co největší samostatnosti při obsluze u jídla a ke vhodným stolovacím návykům.

Pitný režim

Děti mají celý den k dispozici tekutiny (střídají se čaje, ovocné šťávy, minerálky, vitaminové nápoje) v nerezové várnici, ze které si mohou nápoj samy nalít do hrníčku. Várnice je vždy podle potřeby doplněna paní školnicí. Děti jsou k pití aktivně pobízeny učitelkami. V letních měsících je pitnému režimu věnována zvýšená pozornost, děti mají tekutiny k dispozici i na zahradě mateřské školy.

Pohyb

Děti mají **dostatek volného pohybu venku i ve třídě**, mohou kdykoliv odejít na WC nebo nalít si nápoj.

Každý den se snažíme zařazovat do programu cvičení (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechové, relaxační), hrajeme pohybové hry, průběžně zařazujeme pohybové chvilky a hudebně pohybové činnosti.

Venku trávíme minimálně 2 hodiny denně, a to **dopoledne od 10.00 do 12.00 hodin**, často i odpoledne po odpočinku do odchodu dětí domů. V letních měsících se činnosti přesouvají co nejvíce ven. **Pobyt venku se uskutečňuje v závislosti na počasí**. Při mrazu pod - 10 °C, náledí, při silném větru, dešti, inverzích apod. se pobyt venku nerealizuje. K pobytu venku využíváme školní zahradu, vycházky do okolí, k lesu a hřiště v sousedství mateřské školy.

Odpočinek a relaxace

Při odpoledním odpočinku vycházíme z individuálních potřeb dětí. Mladší děti a starší děti s větší potřebou spánku odpočívají na lehátku, **nenutíme je ke spánku**. Ostatní děti mají po obědě klidové činnosti (povídáme si, čteme, posloucháme pohádky, hrajeme pexeso, malujeme apod.), předškoláci se připravují do školy.

Pokud se dítě cítí během dne unavené, může si vyhledat klidné místo a odpočívat podle potřeby.

Otužování dětí

Děti otužujeme vzduchem (pravidelné větrání třídy, ložnice, pravidelný pobyt venku), kontrolujeme nošení vhodného oblečení během pobytu v mateřské škole i při pobytu venku.

Udržujeme vhodnou teplotu prostředí v budově mateřské školy (nepřetápíme). Každý rok plánujeme účast na předplaveckém výcviku a s ním spojené otužování.

3.3 Psychosociální podmínky

Všichni zaměstnanci školy se snaží dětem vytvářet takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně.

Nově přichozí děti mají možnost postupně se adaptovat na nové prostředí a situaci. Společně s rodiči vytvoříme každému dítěti odpovídající adaptační plán tak, aby jejich adaptace na nové prostředí proběhla co nejrychleji.

Respektujeme, že všechny děti mají ve škole stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Nikdo není zvýhodňován či znevýhodňován.

Počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech, náš přístup k nim je podporující a sympatizující. Snažíme se o nenásilnou komunikaci, kterou se snažíme navodit vzájemný vztah důvěry a spolupráce.

Postupně vyřazujeme nezdravé soutěžení dětí.

Převažuje pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme dítě v tom, aby se nebálo, pracovalo samostatně, důvěřovalo si.

V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.

Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídě vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi.

Snažíme se dostatečně věnovat vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňovat prosociálním směrem (prevence šikany).

Dle finančních, organizačních, personálních a časových možností máme v plánu změnit či zlepšit:

- vést děti k větší samostatnosti, zařadit více pokusů a experimentů ve vzdělávání.

3.4 Organizace

Denní řád naší mateřské školy je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.

Plně se věnujeme dětem a jejich vzdělávání. Do denního programu pravidelně zařazujeme (několikrát v týdnu) řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Děti v naší mateřské škole nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí. Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.

Poměr spontánních a řízených činností v denním programu je vyvážený.

Děti mají dostatek času pro spontánní hru.

Veškeré aktivity organizujeme tak, abychom děti podněcovali k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem.

Vytváříme vhodné podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.

Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí a vyhovuje individuálním vzdělávacím možnostem dětí.

Nepřekračujeme doporučený počet dětí ve třídě.

Máme v plánu dle finančních, organizačních, personálních a časových možností změnit či zlepšit:

- zajištění většího soukromí při používání WC.

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků mateřské školy jsou jasně vymezeny.

Máme vytvořený funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy (pedagogické a provozní porady, výměna informací při předávání dětí,...), tak navenek (třídní schůzky, informační nástěnky pro rodiče, emailová pošta, každodenní osobní komunikace s rodiči, průzkumy spokojenosti, hodnocení akcí,...).

Ředitelka školy vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu, rozumně hodnotí práci podřízených, nezapomíná na vhodnou motivaci, podporuje spolupráci.

Pracujeme jako tým, ke spolupráci zveme také rodiče. Spolupracujeme s mateřskými školami v blízkém okolí (obvykle Mateřská škola Lužice) a s odborníky poskytujícími pomoc při řešení individuálních a vzdělávacích problémů dětí (například Speciálně pedagogické centrum v Olomouci, Pedagogicko-psychologická poradna v Olomouci, klinický psycholog apod.)

3.6 Personální a pedagogické zajištění mateřské školy

Personálně provoz mateřské školy zajišťují zpravidla dvě učitelky (obě mají předepsanou kvalifikaci), z toho jedna je pověřená vedením mateřské školy, druhá pracuje na celý úvazek a školnice.

Pedagogičtí pracovníci se dále sebevzdělávají a ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně.

Pracovní doba učitelek je organizována takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti. Podle § 124, odst. 4 ZP je učitelce pověřené vedením mateřské školy s celým úvazkem 1,00 snižena přímá pedagogická činnost z 31 hod na 29 hodin přímé pedagogické práce. Z tohoto důvodu je přímé překrývání pedagogické činnosti obou učitelek v rozsahu 2,5 hodiny denně možné pouze 4 dny v týdnu. Jeden den se přímá pedagogická činnost učitelek překrývá pouze 1,5 hodiny, ale učitelka pověřená vedením je přítomna na pracovišti, kde se věnuje administrativním záležitostem.

Činnosti, při kterých dochází k překrývání přímé pedagogické činnosti obou učitelek:

- část didakticky cílených činností, smyslových her, grafických, tvořivých a praktických činností,
- příprava na pobyt venku,
- pobyt venku,
- hygiena a oběd.

Specializované služby, ke kterým nejsou pracovníci našeho týmu dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciálními pedagogy, poradenskými psychology, logopedy apod.).

3.7 Spoluúčast rodičů

Rodiče jsou všemi zaměstnanci naší školy považováni za naše partnery. Máme společný cíl, aby naše děti byly spokojené, šťastné, aby trávily den aktivně, účelně a v příjemném prostředí.

Chceme dát rodičům příležitost, aby se mohli více zapojit do výchovy svého dítěte v mateřské škole, proto chceme alespoň jednou za měsíc zrealizovat společnou akci pro rodiče a děti.

Rodiče mohou kdykoliv přijít do mateřské školy, pohrát si s dětmi.

Dáváme jim co nejvíce informací o dění v mateřské škole, které mají k dispozici v šatně a na chodbách (školní vzdělávací plán, týdenní plány, co se děti naučily, co vyzkoumaly, výtvarné práce, výrobky dětí, výstavky, organizační informace o mateřské škole apod.)

Dáváme jim co nejvíce informací o dítěti, zároveň tímto prohlašujeme, že všechny osobní údaje týkající se dítěte jsou považovány za důvěrné.

Rodiče mají možnost vyjadřovat se k plánování (témat, akcí apod.), dávat svoje připomínky, nápady na zlepšení do schránky důvěry umístěné v šatně, mohou si kdykoliv promluvit s učitelem o svém dítěti. Společně s učitelem mají příležitost vytvořit adaptační plán pro své dítě.

Mohou s námi pracovat jako dobrovolní asistenti při organizaci různých akcí pořádaných mateřskou školou, popřípadě je i sami zorganizovat. Víťame možnosti exkurzí do zaměstnání rodičů.

Ptáme se rodičů na jejich názor na mateřskou školu formou dotazníků spokojenosti (tento průzkum je plánován zpravidla v měsíci květnu).

V rámci zkvalitňování prostředí naší mateřské školy a vzdělávacích podmínek žádáme rodiče o pomoc při opravách, úpravách a zlepšování prostředí mateřské školy. Dále máme v plánu dle finančních, organizačních, personálních a časových možností změnit či zlepšit:

- větší zapojení rodičů do plánování společných akcí mateřské školy.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami přizpůsobujeme jejich naplňování tak, aby co nejvíce vyhovovalo jejich potřebám a možnostem.

V naší mateřské škole se snažíme o to, abychom uspokojovali základní i speciální potřeby všech dětí, vytvářeli optimální podmínky pro jejich individuální osobnostní rozvoj a přirozené prostředí pro získávání životních kompetencí. Vytváříme optimální podmínky pro jejich vzdělávání po celý den. Individualizací ve vzdělávacím procesu přistupujeme k dětem dle jejich potřeb. Zohledňujeme jejich pracovní tempo, přizpůsobujeme pedagogické metody, motivujeme děti na učení od sebe – tedy od ostatních dětí. Snažíme se, aby dítě dosáhlo co největší samostatnosti.

Jsme přesvědčeni, že společné soužití pomáhá v pěstování zdravého sebevědomí, začlenění se mezi ostatní a učení se bez problémů přijímat lidi s nějakou odlišností a schopnosti se k nim chovat přirozeně. Chceme všechny děti připravovat na to, aby byly schopny se aktivně vyrovnávat s přirozenou stávající životní realitou. Uvědomujeme si, že zdárný průběh a celkový úspěch integrace dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami je závislý na systematickém přístupu k dítěti a rodině i na spolupráci rodiny, školy a školského poradenského zařízení.

Naše mateřská škola je otevřená dětem se zdravotním postižením, zdravotním a sociálním znevýhodněním, dětem talentovaným i s mimořádným nadáním.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Nadání je vzácný dar, předpoklad, který není-li rozvíjen, může přijít nazmar. Je to velká škoda pro jednotlivce i pro společnost. A proto chceme skončit s pověrou, že mimořádně nadané dítě se prosadí samo.

Při vzdělávání dětí v naší mateřské škole vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání se podle platné legislativy organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 let.

Rozhodnutím o přijetí se každé přijaté dítě, a to i dítě dvouleté, stává dítětem mateřské školy se všemi právy a povinnostmi s tím souvisejícími.

Naše mateřská škola se snaží vyjít vstříc rodičům dětí od 2 do 3 let a dle kapacitních podmínek přijímáme do naší mateřské školy i tyto děti, které ale musejí být v době nástupu do mateřské školy již bez plen.

V oblasti materiálních podmínek jsou částečně doplněny stávající hračky (dle věkové hranice vhodnosti použití hračky na obalu výrobku), didaktické pomůcky a vybavení pro děti ve věku od 2 do 3 let.

V současné době jsou pro zajištění bezpečnosti zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty (hry a hračky s malými částmi jsou ukládány do vyšších polic). Ve třídě jsou dětem nastavena srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček.

Prostředí máme upravené tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.

V oblasti personálních podmínek optimálně využíváme maximální možné výše úvazků pedagogických pracovníků tak, aby bylo možné co největší souběžné působení pedagogů v rámci třídy mateřské školy v organizačně náročnějších částech dne.

Z hlediska organizačního zajištění chodu je třeba umožnit dětem dostatek času na adaptaci a veškeré aktivity – převlékání, stravování, odpočinek. V souladu s platnou legislativou je třeba zohlednit počet dětí ve třídě.

Při přijetí dítěte do mateřské školy po dohodě se zákonným zástupcem dítěte je stanoven způsob a rozsah stravování dítěte, a to tak, aby se dítě, je-li v době podávání jídla přítomno v mateřské škole, stravovalo vždy. To znamená, že má nárok na stravování formou přesnídávky, oběda a svačiny, a to v souvislosti s délkou dohodnutého pobytu v mateřské škole.

Školní stravování se řídí stanovenými výživovými normami a rozpětím finančních limitů na nákup potravin (vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování). Děti mladší 3 let jsou zařazovány do skupiny strážníků (3–6 let). Množství stravy poskytované pro tyto děti je vhodné přizpůsobit podle jejich individuální potřeby.

Dítě ve věku od dvou do tří let potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče a srozumitelná pravidla.

V oblasti vzdělávání dětí od dvou do tří let věku máme v plánu dle finančních, organizačních, personálních a časových možností změnit či zlepšit:

- obnovení a doplnění inventáře didaktických pomůcek vhodných pro 2leté děti
- zajištění sedacího nábytku, který zohledňuje menší tělesnou výšku dvouletých dětí
- zajištění personálního posílení mateřské školy o „Chůvu pro děti do zahájení povinné školní docházky“ nebo „Školní asistent“ – financováno z dotace EU Šablony.

4 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

V naší mateřské škole máme jednu věkově smíšenou třídu s dětmi zpravidla od 3 let do 6 let, popřípadě starší (s odkladem školní docházky). Kapacita třídy je 25 dětí.

Pracují zde 2 pedagogičtí pracovníci, 1 pracovníce zajišťující úklid a výdej stravy.

Pracovní doba učitelek je organizována takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti. Podle § 124, odst. 4 Zákoníku práce je učitelce pověřené vedením mateřské školy s celým úvazkem 1,00 snižena přímá pedagogická činnost z 31 hod na 29 hodin přímé pedagogické práce. Z tohoto důvodu je přímé překrývání pedagogické činnosti obou učitelek v rozsahu 2,5 hodiny denně možné pouze 4 dny v týdnu. Jeden den se přímá pedagogická činnost učitelek překrývá pouze 1,5 hodiny, ale učitelka pověřená vedením je přítomna na pracovišti, kde se věnuje administrativním záležitostem.

Činnosti, při kterých dochází k překrývání přímé pedagogické činnosti obou učitelek:

- část didakticky cílených činností, smyslových her, grafických, tvořivých a praktických činností,
- příprava na pobyt venku,
- pobyt venku,
- hygiena a oběd.

Přijímání dětí

Zápis dětí na následující školní rok probíhá v **měsíci květnu (od 2. do 16. 5.)** v kalendářním roce, ve kterém následující školní rok začíná. Děti mohou být do mateřské školy **přijímány i v průběhu školního roku**. Do mateřské školy jsou také **přijímány děti mladší 3 let**.

Dítě do mateřské školy přijímá na základě žádosti rodičů ředitelka školy, přihlášku si rodiče mohou vyzvednout v mateřské škole. Po ukončení zápisu obdrží rodiče do jednoho měsíce rozhodnutí o přijetí či nepřijetí dítěte do mateřské školy. Seznam přijatých či nepřijatých dětí bývá zveřejněn zpravidla v mateřské škole a na www.zsamsmladejovice.cz.

Kritéria pro přijímání dětí jsou stanovena ve Směrnici o přijímání dětí do předškolního zařízení, která je k nahlédnutí v šatně na nástěnce s informacemi a na webových stránkách školy www.zsamsmladejovice.cz.

Mateřská škola může přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci (neplatí u dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné).

Předškolní vzdělávání je pro dítě povinné od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku do zahájení povinné školní docházky. Povinnost se vztahuje na občany ČR (kteří pobývají na území ČR déle než 90 dní), na občany jiného členského státu EU (kteří pobývají v ČR déle než 90 dní), na jiné cizince oprávněné pobývat v ČR trvale nebo přechodně po dobu delší než 90 dní a na účastníky řízení o udělení mezinárodní ochrany.

Povinnost neplatí pro děti s hlubokým mentálním postižením.

Nepřihlášení dítěte nebo zanedbání péče o povinné předškolní vzdělávání je považováno za přestupek.

Povinná denní docházka v pracovních dnech činí 4 hodiny denně. Začátek povinné doby při plnění povinné předškolní výchovy v naší mateřské škole je v pracovních dnech od 8:00 hodin do 12:00 hodin.

Povinnost není dána v období školních prázdnin, ale dítě má právo se vzdělávat i v tuto dobu.

Rodiče, kteří nechtějí své dítě vzdělávat v mateřské škole, mohou využít individuální vzdělávání bez pravidelné docházky do MŠ (vzdělávání doma zákonnými zástupci) – viz školní řád.

Ve spolupráci s rodiči vytváříme každému dítěti adaptační plán. Každý adaptační plán je realizován po domluvě s rodiči tak, jak to vyhovuje potřebám dítěte a možnostem rodičů.

Školné

Výše i pravidla pro výběr školného stanovuje Směrnice o stanovení úplaty za předškolní vzdělávání dítěte v Základní škole a Mateřské škole Mladějovice. **Školné je splatné k 15. dni za aktuální měsíc.** Nevztahuje se na děti plnící povinné předškolní vzdělávání.

Co dítě obvykle v naší mateřské škole potřebuje

- převlečení na zahradu
- náhradní oblečení do třídy a spodní prádlo
- při nepřízní počasí pláštěnku a vhodnou obuv
- přezůvky

- pyžamo
- kartáček a pastu
- papírové kapesníčky
- **A PŘEDEVŠÍM PODPORU RODIČŮ** a pozitivní ladění na vstup dítěte do mateřské školy, kde na dítě čekají noví kamarádi, paní učitelky, které se na každé dítě těší a pomůžou mu zvládnout počáteční nejistotu, společné prožitky při hře, poznávání a objevování nového v životě i pohádkách, písničky, barvičky, cvičení, pobyt na zahradě, vycházky do lesa, množství hraček, divadélka, výlety, kroužky apod.

5 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Jsme jednotřídní mateřská škola umístěná v klidné, okrajové části vesnice v blízkosti luk, lesů a polí. Vzhledem k malému počtu dětí i zaměstnanců probíhá vzdělávání dětí v „rodinném“ prostředí a atmosféře. Velkou výhodou je věkově smíšená třída, kdy se mladší děti učí nápodobou od svých starších kamarádů.

Naše mateřská škola nemá žádné konkrétní zaměření, ale při výchovně vzdělávací činnosti využíváme prvků z programu Začít spolu.

Celým školní rok budeme s dětmi krůček za krůčkem poznávat a objevovat nové věci, osvojovat si nové zkušenosti a dovednosti, poznávat sebe i nové kamarády, pozorovat přírodu, zkoumat svět kolem sebe, ...

Vizi naší mateřské školy vyjadřuje následující tvrzení:

„Využíváme přirozené touhy a chuti dítěte poznávat, tvořit a učit se nové věci, a tím podporujeme všestranný rozvoj jeho osobnosti v prostředí jemu blízkém a bezpečném, kde je spokojený a šťastný.“

Za priority naší mateřské školy považujeme:

- učit děti poznávat přírodu v okolí naší vesnice i v celosvětovém měřítku, vážit si jí a ochraňovat ji, učit děti pečovat o přírodu, vést je k odpovědnosti a systematickosti,
- učit děti vzájemné úctě a spolupráci, ohleduplnosti a respektování,
- vzbuzovat v dětech touhu po vzdělání a chuť objevovat a zkoumat svět,
- mít radost z pohybu, volnosti, učit se být spokojený sám se sebou, věřit ve vlastní schopnosti,
- vést děti k samostatnosti nejen v sebeobsluze, ale i v uvažování, rozhodování a při řešení problémů,
- učit děti chránit si svoje zdraví i zdraví ostatních.

Dlouhodobé cíle našeho vzdělávacího programu jsou totožné s rámcovými cíli rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání:

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání,
- osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost,
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Chceme dát našim dětem dobrý základ pro další vzdělávání, pro celý život.

Způsob, jakým chceme dosáhnout naplnění naší vize a dlouhodobých cílů, jsme rozdělili do následujících kroků:

- nabídnout dětem kvalitní obsahovou náplň našich integrovaných vzdělávacích bloků vytvořených na základě našich zkušeností a aktivního zájmu a přání dětí, tyto bloky budeme dále dotvářet a rozvíjet,
- nabídnout dětem vzdělávací projekty, které doplňují náš integrovaných vzdělávací blok,
- volit vhodné, dostatečně pestré činnosti a metody práce s dětmi,
- volit individuální přístup ke každému dítěti,
- používat vhodné pomůcky, vytvářet podnětné, bezpečné a laskavé prostředí,
- dbát na týmovou spolupráci zaměstnanců a jejich vzdělávání,
- spolupracovat s rodinou dítěte,
- neustále vyhodnocovat výsledky našeho vzdělávacího programu.

Preferované činnosti, metody a formy práce v naší mateřské škole

Vycházíme z toho, že dítě si zapamatuje:

- 10 % toho, co slyší,
- 15 % toho, co vidí,
- 20 % toho, co současně vidí i slyší,
- 40 % o čem diskutuje,
- 80 % co přímo zažije nebo dělá,
- 90 % toho, co se pokouší naučit druhé.

Při vzdělávání zpravidla **uplatňujeme**:

- spontánní hru,
- výlety, exkurze,
- námětové hry,
- práce s encyklopediemi, knihami, časopisy,
- práce s přírodním materiálem,
- pohyb v přírodě,
- prožitkové učení,

- pokusy – experimenty,
- řízená pozorování,
- tvořivou dramatiku,
- tvořivé konstruování,
- využití situací,
- řízené skupinové a individuální činnosti,
- spontánní činnosti převládají nad řízenými,
- individuální rozhovory s dětmi i skupinové diskuse o tématech, která děti zajímají.

Ranní kruh

Po volných hrách se děti sesednou do kruhu, který je situován do prostoru herny. Cílem ranního kruhu je vzájemné přivítání, pohlazení, vedení dětí k tomu, aby si při sdílení (zážitků, pocitů, názorů, dojmů apod.) naslouchaly, aby se seznámily s tématem dne, co budou dělat, ze kterých činností si můžou vybrat. Tvar kruhu symbolizuje partnerství všech jeho členů, stmeluje, všichni jsou jeho součástí, nikdo není nadřazený ani podřízený. Kruh je symbolem rovnosti. Vzájemné sdílení posiluje pocit sounáležitosti mezi dětmi, rozvíjí empatii, poznávají samy sebe, získávají sociální zkušenosti. Společný kruh je také místem pro nácvik básní, poslech pohádek nebo pro řešení problémů, které vzniknou při společných činnostech.

Hodnotící kruh.

Po ukončení činností se děti opět sejdou v kruhu, kde mohou zhodnotit, jak se jim pracovalo, v čem byly úspěšné, které činnosti je nejvíce zaujaly, co se naučily, s kým spolupracovaly, kdo jim pomáhal. Hodnotící kruh probíhá buď před pobytem venku, nebo po návratu před obědem. Je důležitým prvkem sebereflexe, rozvoje souvislého vyjadřování, posiluje sociální vztahy.

Pravidla chování v mateřské škole

Společně s dětmi si vytváříme pravidla chování v mateřské škole. Hlavním důvodem je, že děti snadněji přijmou pravidla chování, která si samy určily. Cílem je, aby se děti učily základním společenským návykům, samostatnosti, zodpovědnosti, mají možnost spolupodílet se na vytváření příjemného prostředí mateřské školy, jde o prevenci konfliktů (např. ráno pozdravím kamaráda, po hře si uklízím hračky, neskáču do řechy apod.).

Příprava pro předškoláky

Máme speciální přípravu pro předškoláky v době, kdy menší děti spí nebo se věnují klidovým činnostem. V oblasti přípravy předškoláků se zaměřujeme na grafomotorická cvičení, rozvíjení poznání, matematických představ, rozvíjení řeči, environmentálních dovedností a dopravní výchovu.

Úzce spolupracujeme s rodiči (rodiče mají možnost kdykoliv si přijít pohrát za svým dítětem, mohou spolupracovat s námi jako dobrovolní asistenti, podáváme jim co nejvíce informací o dítěti, o dění v mateřské škole, žádáme od nich zpětnou vazbu.

Spolupracujeme s externími spolupracovníky (zprostředkování logopedické péče, screeningového vyšetření očí, poradny pro předškolní vzdělávání, předplavecký výcvik).

Individuální přístup ke každému dítěti

Vycházíme z toho, že každé dítě je jedinečné, každé umí něco nejlépe. Zohledňujeme zájmy, schopnosti, potřeby každého dítěte, **vyhledáváme jeho silné stránky**, na nich stavíme, slabé **stránky posilujeme**.

Děti si mají možnost vybírat **takové činnosti, které vyhovují jejich schopnostem a dovednostem, jejich zralosti**. Děti **oceňujeme, podporujeme**. **Povzbuzujeme** je, aby řešily své problémy samostatně a hledaly různá řešení.

Průběžně **sledujeme a hodnotíme individuální pokroky**, které děti v průběhu vzdělávání postupně dosahují. Uvědomujeme si, že cílem hodnocení není děti rozdělit na úspěšné a neúspěšné, hodnocení vnímáme jako prostředek k hledání optimálních cest vzdělávání jednotlivých dětí.

Každému dítěti vedeme **portfolio**, jehož obsahem jsou dětské práce (výkresy, didaktické listy, výrobky apod.) a přehled o rozvoji dítěte a postupu ve vzdělání (důvěrné, založeno u pedagogů, dostupné pouze na vyžádání rodičů či zákonných zástupců).

Předškolní vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let

Předškolní vzdělávání se podle platné legislativy organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 let.

Rozhodnutím o přijetí se každé přijaté dítě, a to i dítě dvouleté, stává dítětem mateřské školy se všemi právy a povinnostmi s tím souvisejícími.

Naše mateřská škola se snaží vyjít vstříc rodičům dětí od 2 do 3 let a dle kapacitních podmínek přijímáme do naší mateřské školy i tyto děti, které ale musejí být v době nástupu do mateřské školy již bez plen.

V současné době jsou pro zajištění bezpečnosti zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty (hry a hračky s malými částmi jsou ukládány do vyšších polic). Ve třídě jsou dětem nastavena srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček.

Prostředí máme upravené tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.

Využíváme maximální možné výše úvazků pedagogických pracovníků tak, aby bylo možné co největší souběžné působení pedagogů v rámci třídy mateřské školy v organizačně náročnějších částech dne.

Umožňujeme dětem dostatek času na adaptaci a veškeré aktivity – převlékání, stravování, odpočinek.

U dětí ve věku od dvou do tří let je zapotřebí stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče a srozumitelná pravidla.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami přizpůsobujeme jejich naplňování tak, aby co nejvíce vyhovovalo jejich potřebám a možnostem.

V naší mateřské škole se snažíme o to, abychom uspokojovali základní i speciální potřeby všech dětí, vytvářeli optimální podmínky pro jejich individuální osobnostní rozvoj a přirozené prostředí pro získávání životních kompetencí. Vytváříme optimální podmínky pro jejich vzdělávání po celý den. Individualizací ve vzdělávacím procesu přistupujeme k dětem dle jejich potřeb. Zohledňujeme jejich pracovní tempo, přizpůsobujeme pedagogické metody, motivujeme děti na učení od sebe – tedy od ostatních dětí. Snažíme se, aby dítě dosáhlo co největší samostatnosti.

Jsme přesvědčeni, že společné soužití pomáhá v pěstování zdravého sebevědomí, začlenění se mezi ostatní a učení se bez problémů přijímat lidi s nějakou odlišností a schopnosti se k nim chovat přirozeně. Chceme všechny děti připravovat na to, aby byly schopny se aktivně vyrovnávat s přirozenou stávající životní realitou. Uvědomujeme si, že zdárný průběh a celkový úspěch integrace dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami je

závislý na systematickém přístupu k dítěti a rodině i na spolupráci rodiny, školy a školského poradenského zařízení.

Naše mateřská škola je otevřená dětem se zdravotním postižením, zdravotním a sociálním znevýhodněním, dětem talentovaným i s mimořádným nadáním.

Vzdělávání dětí zdravotně postižených

Vzdělávání dětí zdravotně postižených probíhá formou individuální integrace v rámci mateřské školy při zohlednění druhu, stupně a míry postižení. Děti jsou vzdělávány podle individuálních vzdělávacích plánů. Intenzivní je spolupráce s rodiči dětí a odborníky.

Vzdělávání dětí se sociálním znevýhodněním

Vzdělávání dětí sociálně znevýhodněných probíhá formou individuální integrace v rámci třídy naší mateřské školy. Je jim věnována specifická péče v rozsahu, jaký potřebují. V případě potřeby je vypracován individuální plán po doporučení školského poradenského zařízení, je zajištěn asistent pedagoga, speciální pomůcky a materiály. Učitelka se opírá o pomoc speciálního pedagoga, sociálních pracovníků či dalších odborníků. Důraz je kladen na otevřený dialog a vstřícný vztah učitelek a dítěte, na prevenci sociálně patologických jevů a na úzkou spolupráci se zákonnými zástupci dítěte.

Vzdělávání dětí s odkladem školní docházky

Dětem s odkladem školní docházky je vypracován Plán podpůrných opatření a je jim věnována péče nad rámec běžného předškolního vzdělávání v době spontánních činností ostatních dětí. Učitelky s dítětem pracují a podle doporučení specializovaného pracoviště realizují nápravné a preventivní aktivity tak, aby došlo v průběhu odkladu školní docházky k redukci potíží, pro něž byl odklad realizován.

Pravidla pro zpracování, hodnocení a aktualizaci Plánů pedagogické podpory a Individuálních vzdělávacích plánů

Dle Rámcového vzdělávacího programu předškolního vzdělávání je zpracování Plánů pedagogické podpory (dále jen PLPP) a Individuálních vzdělávacích plánů (dále jen IVP) povinností učitelek a odvíjí se od platné legislativy.

Cílem je zajistit pro děti v mateřské škole takové podmínky pro jejich vzdělávání, které reflektují možnosti dětí, jejich potřeby ve vztahu k jejich aktuálnímu věku, rozvíjejí a

podporují výchovu dětí, respektují míru nadání i dopady zdravotního stavu do jejich přípravy na školu.

Na začátku školního roku nebo při nástupu nového dítěte do mateřské školy (po adaptaci dítěte cca 2 měsíce) učitelka vyhodnotí potřebu podpůrných opatření na základě pozorování činností dětí.

Podpůrná opatření 1. stupně:

- po konzultaci s ředitelkou školy zpracovává učitelka PLPP (opatření mateřské školy, která mají podpořit dítě, pokud z pozorování dítěte při činnostech vyplývá, že má drobné problémy, např. s motorickou obratností, špatnou koncentrací pozornosti, s úchopem pomůcek, rozvojem vnímání, řeči, s verbální obratností, s dovedností reprodukovat a pamatovat si instrukce i zadání práce, střídat činnosti a respektovat tempo dítěte), formulovat pozorované výukové obtíže, hledat možné intervence v oblasti forem a metod výuky a používání pomůcek;
- hodnocení PLPP provádí učitelka průběžně a po 3 měsících konzultuje vyhodnocení s ředitelkou školy.

Podpůrná opatření 2. – 5. stupně:

- pokud se ukáže, že podpora dítěte prostřednictvím PLPP nebyla dostačující, požádá učitelka po konzultaci s ředitelkou školy zákonného zástupce dítěte, aby navštívil školské poradenské zařízení (pedagogicko – psychologickou poradnu nebo speciálně – pedagogické centrum), které může následně doporučit podpůrné opatření vyšších stupňů;
- na základě doporučení školského poradenského zařízení zpracovává učitelka Individuální vzdělávací plán, konzultuje jej se zákonnými zástupci dítěte, ředitelkou školy, v případě potřeby se školským poradenským zařízením;
- IVP průběžně hodnotí a konzultuje jej se zákonnými zástupci dítěte, ředitelkou školy, v případě potřeby se školským poradenským zařízením;
- v případě podpůrného opatření v podobě asistenta pedagoga jej metodicky vede, úzce s ním spolupracuje při plánování činností a jejich vyhodnocování, dbá na zpracování potřebné dokumentace (zápisy v třídní knize, vedení portfolia dítěte, konkretizovaný plán individuální práce k daným tématům);

- nemůže-li učitelka ze závažných důvodů zabezpečit bezodkladné poskytování doporučeného podpůrného opatření, informuje ředitelku školy a škola po projednání se školským poradenským zařízením a na základě informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte poskytne, po dobu nezbytně nutnou, jiné obdobné podpůrné opatření stejného stupně;
- shledá-li učitelka po konzultaci s ředitelkou školy, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb dítěte, doporučí zákonnému zástupci dítěte využití pomoci školského poradenského zařízení;
- obdobně postupuje i v případě, shledá-li, že poskytované podpůrné opatření již nejsou potřebné.

Vzdělávání dětí nadaných

Nadání je vzácný dar, předpoklad, který není-li rozvíjen, může přijít nazmar. Je to velká škoda pro jednotlivce i pro společnost. A proto chceme skončit s pověrou, že mimořádně nadané dítě se prosadí samo.

Při vzdělávání dětí v naší mateřské škole vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít.

Rozvoj a podpora mimořádných schopností a nadání je zajišťována:

- předkládáním vyššího stupně složitosti nabízených činností – například při práci se stavebnicemi, didaktickými hrami, výtvarným materiálem, tělovýchovnými a hudebními pomůckami, které mohou vypovídat o mimořádném nadání;
- využitím vhodných pomůcek, přírodních i netradičních materiálů apod.;
- volbou vhodných metod – pozorováním hry a chováním dítěte v kolektivu, individuálním rozhovorem, analýzou výtvorů i kreseb a informací z dětské diagnostiky apod.;
- individuálním přístupem například k rozvoji bohaté slovní zásoby, činnosti s encyklopediemi;
- nabízenými dalšími specifickými činnostmi.

Nečekáme na potvrzení a identifikaci nadání, či mimořádného nadání, podporujeme všechny projevy a známky nadání. Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme Plán pedagogické podpory.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle Plánu pedagogické podpory. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením stejně jako u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Pracujeme podle vlastního vzdělávacího programu s názvem „Kruček a krok, projdeme celý rok“. Jde o školní vzdělávací program, který obsahuje 11 témat. U každého tématu jsme vymezili dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje), vzdělávací nabídku („učivo“ – co učitel dítěti nabízí), očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže) a klíčové kompetence (soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot). Témata jsou dále rozčleněna na podtémata, která jsme vytvořili podle vlastních zkušeností z předchozích let a podle aktivního zájmu a přání dětí.

Tento školní vzdělávací program je zároveň i třídním vzdělávacím plánem a je východiskem pro tvorbu týdenních plánů na úrovni třídy, které jsou plně v kompetenci kvalifikovaných učitelů.

S programem jsou rodiče vždy seznámeni na prvních třídních schůzkách, které probíhají obvykle v měsíci září.

6.1 Integrované vzdělávací bloky

Níže uvedené tematické celky tvoří základ naší vzdělávací nabídky. K těmto tématům budeme **přidávat další podtémata, která vyplynou z přirozených situací**, které se nám během školního roku naskytanou. **Časově nechceme tematické bloky omezovat**, předpokládáme, že **jedno podtéma zrealizujeme s dětmi v průběhu 1 týdne**. Pokud děti mají k tématu blízký vztah, mají rozehranou hezkou námětovou hru, chtějí se o plánovaném tématu dozvědět více, budeme s tímto tématem pokračovat dle jejich zájmu různě dlouho.

Konkrétní činnosti (konkrétní hry, básničky, písničky, pohádky, ...) podrobněji rozpracováváme v **týdenních plánech**, které vyvěšujeme aktuálně každý týden na nástěnce pro rodiče.

6.1.1 Září školka volá zas

Hlavní cíl: Adaptace dětí na školní prostředí, na nový režim. Osvojení si školních pravidel.

Obvykle zařazujeme tyto podtémata:

Naše mateřská školka.

Já a moji kamarádi.

Moje rodina

Kde bydlím

V jednotlivých podtématech se zaměřujeme zejména na adaptaci dítěte v mateřské škole, seznámení se s kamarády, se základními pravidly chování, s režimem dne, se značkou apod. Rozvíjíme schopnosti a dovednosti důležité pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem (respektovat dospělého, ostatní děti, jejich rozdílné vlastnosti). Seznamujeme děti s významem a strukturou rodiny, s citovými vazbami, funkcemi jednotlivých členů rodiny, s rozdíly mezi mužem a ženou, s vývojem člověka v čase. Dále děti seznamujeme se základními společenskými návyky (pozdravit, poděkovat, neskákat do řeči, požádat o pomoc apod.). Společně zkoumáme prostředí, ve kterém dítě žije (domov, vesnice, život a dění v obci X ve městě). Připravujeme veřejné vystoupení pro prarodiče (Večer seniorů).

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje):

- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.
- Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti.
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu.
- Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení.
- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti).
- Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému.
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.).
- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí.
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.
- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu.
- Rozvoj úcty k životu, ve všech jeho formách.

Vzdělávací nabídka („učivo“ – co učitel dítěti nabízí):

- námětové hry (např. hra na mateřskou školu, na učitelku, na paní školnici, na rodinu,...)
- práce s literárními texty s námětem dítěte v mateřské škole
- dramatická cvičení (např. na vytváření vzájemné důvěry, na rozvoj vztahů ve dvojici a ve skupině)
- hry s velkými stavebnicemi
- řešení konfliktů vzniklých v přirozených situacích dle dohodnutých pravidel chování
- spoluvytváření pravidel chování ve skupině
- vytváření piktogramů dohodnutých pravidel
- využívání rozpočítadel při určování kdo začne
- kooperativní hry
- pravidelný pohyb v přírodě, tematické vycházky do okolí mateřské školy
- autoportrét
- dramatická cvičení (např. na jména, na rozvoj smyslů, na podporu sebevědomí, na uvědomování si sebe samého,...)
- hry se stínem, obkreslování postavy, prohlížení se v zrcadle
- výtvarné, hudební, pohybové činnosti a hry
- pozorování a spolupráce s dospělými
- pravidelné vykonávání určité povinnosti (např. uklízení hraček, skládání oděvů,...)
- každodenní provádění pravidelně se opakujících úkonů hygieny, stolování a sebeobsluhy (samostatná úprava zevnějšku, rozhodování a oznámení o použití WC dle své potřeby, sdělování přání velikosti porce jídla před podáním, samostatný výběr velikosti svačinky,...)
- společné činnosti rodičů a dětí v mateřské škole
- prohlížení rodinných alb – využití fotografií členů rodiny při výtvarné práci, např. koláž Náš dům, Naše rodina
- tematické vycházky v obci (kostel, kapličky, vodárna, nádraží, obecní úřad, škola, obchod apod.)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.).

- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.).
- Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami.
- Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno.
- Učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí).
- Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno.
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim.
- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory.
- Uvědomovat si svoji samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je.
- Respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti.
- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové zážitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí.
- Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho.
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.
- Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti.
- Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody.
- Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti).

- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí).
- Všímat si změn a dění v nejbližším okolí.

Klíčové kompetence (soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot)

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo zvládnout;
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a bezprostřednost;
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci;
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí;
- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění;
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat.

6.1.2 Říjen podzimní je čas

Hlavní cíl: Seznámení dětí s přírodou na podzim.

Obvykle zařazujeme tyto podtémata:

Na poli

Na zahradě

V lese

Barevný podzim

V podtématech druhého integrovaného bloku seznamujeme děti se základními časovými pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, rok, střídání ročních období). Zaměřujeme se také na proměny živé a neživé přírody na podzim, změny počasí (oblečení,

sezónní práce). Zkoumáme ekosystémy zahrady, pole a lesa, pozorujeme zvířata, ptáky, rostliny a stromy v jednotlivých ekosystémech. Zjišťujeme, jak můžeme chránit přírodu a čím ji ohrožujeme. Rozvíjíme smysly dětí, zpracováváme plody podzimu.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje):

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.).
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování).
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.).
- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti).
- Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání.
- Rozvoj kooperativních dovedností.
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými.
- Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije.
- Rozvoj společenského i estetického vkusu.
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy.
- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám.

Vzdělávací nabídka („učivo“ – co učitel dítěti nabízí):

- každodenní pobyt v přírodě (sběr, třídění, zpracovávání materiálů, přírodnin), tematické vycházky (např. na pole, do zahradnictví,...)
- pohyb s hudbou, zpěv, rytmiizace – s podzimní tematikou
- spontánní pohybové aktivity
- vyhledávání v encyklopediích
- výtvarné a pracovní činnosti (např. vytrhávání, stříhání, lepení, kreslení, modelování)

- pěstitelské činnosti (sběr ovoce, úklid listí, zalévání,...)
- smyslové hry (např. urči chuť, vůni, barvu potraviny)
- hledání odpovědí na otázky typu „Co by se stalo kdyby ...“, kladení otázek a hledání odpovědí (např. Proč padá listí, Proč odlétají ptáci do teplých krajín,...)
- experimenty (např. s přírodninami, s materiály, s rostlinami,...)
- fyzikální pokusy (např. vypařování vody, proč dělají kapky na kalužích kruhy,...)
- vyprávění zážitků, hry zaměřené na rozvoj řeči
- vytváření obrázkového písma (např. při procházce z větví, na pískovišti,...)
- pozorování stavu životního prostředí a jeho vlivu na kvalitu života (např. čistota vody v rybníce, potoce, černé skládky v lese, povalující se odpadky v příkopě,...)
- procházka na farmu

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- Zachovávat správné držení těla.
- Vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu.
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např.: s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.).
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.).
- Popsat situaci (skutečnou, podle obrázku).
- Poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma.
- Vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení.
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného.
- Spolupracovat s ostatními.
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla.
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je potřeba se chovat.

- Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.).
- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.

Klíčové kompetence (soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot)

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, které dítě obklopuje, o jeho rozmanitosti a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije;
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo;
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu;
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou;
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněná a zdůvodněná povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla přizpůsobuje se jim;
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá.

6.1.3 Listopad spí zahrádka

Hlavní cíl: Seznámení dětí s lidským tělem a s nemocemi, které je mohou potkat.

Obvykle zařazujeme tyto podtémata:

Moje tělo

Když kamarád stůně

Zdravě jím a sportuji

V integrovaném bloku „Listopad spí zahrádka“ společně poznáváme lidské tělo, tělesné orgány a jejich funkce. Získáváme povědomí o růstu těla, jeho vývoji a změnách. Zjišťujeme, jaké jsou nemoci, jak jim předcházet (otužování, úrazy, bezpečnost doma i venku rizika – kouření, alkohol, zdravá životospráva, zdravá X ne zdravá strava, základní hygienické návyky, péče o zuby). Seznamujeme se s pocity, když se člověk cítí nemocný X zdravý. Vysvětlujeme význam sportu a pohybu pro zdraví člověka, zaměřujeme se na různé druhy sportů a bezpečnost při jejich provozování.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje):

- Uvědomění si vlastního těla.
- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě.
- Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu.
- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické).
- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření).
- Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat.
- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.).
- Seznámení s pravidly chování ve vztahu k druhému.
- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí.
- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.
- Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.

Vzdělávací nabídka („učivo“ – co učitel dítěti nabízí):

- dramatická cvičení (např. na vnímání svého těla, na uvolnění, na soustředění, smyslové hry, honičky, na orientaci v prostoru)
- každodenní pobyt v přírodě
- mapování těla, měření těla (obkreslování těla, otisk, výška, váha,...), ztvárňování lidské postavy kresbou, modelováním, konstruováním
- námětové hry na různé sporty (fotbal, hokej, běh,...), hry týkající se zdraví (na lékaře, zubaře, zdravotní sestry, řidiče sanitky,...), hry s míčem
- pohyb s hudbou, zpěv, rytmizace, relaxační cvičení
- práce s obrázky a fotografiemi lidského těla, lidí různého věku
- prohlížení lupou (pozorování vlasu, pokožky,...), pozorování se v zrcadle
- přirozená setkávání se seniory
- vyhledávání v encyklopediích
- diskuse o výživě (např. co doma vaříme,...), hádanky o jídle, potravinách
- vyhledávání souvislostí mezi výživou a zdravím (otázky typu Co se stane, když...)
- vyprávění zážitků ve spojitosti s nehodou, s nemocí, s pobytem v nemocnici...
- návštěva paní doktorky, zdravotní sestřičky v mateřské škole, diskuse

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku).
- Vnímát a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.).
- Pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sporte.
- Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí. Chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.
- Formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat.

- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech.
- Vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího).
- Ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování.
- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.).
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc).
- Všímat si změn a dění v nejbližším okolí.

Klíčové kompetence (soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot)

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- má elementární poznatky a světe lidí, kultury, přírody a techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije;
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění;
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého;
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím;
- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej;
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost;
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky;

- chápe, že zájem o to, co se kolem něj děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevládnost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky;
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat;
- dbá na osobní zdraví bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolí prostředí (přírodní i společenské).

6.1.4 Prosinec je pohádka

Hlavní cíl: Seznámení dětí s Adventem a vánočními tradicemi.

Obvykle zařazujeme tyto podtémata:

Je tady zima, přijde Mikuláš

Vánoce, Vánoce přicházejí

V tomto integrovaném bloku se zaměřujeme na proměny živé a neživé přírody, změny počasí. Rozvíjíme fantazii, imaginární představy a tvořivost v souvislosti s tradicí oslav Mikuláše a Vánoc. Seznamujeme se se zvyky a tradicemi adventního období (zpívání koled, pečení cukroví apod.).

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje):

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí.
- Rozvoj a využití všech smyslů.
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování).
- Vytváření základů pro práci s informacemi.
- Získání relativní citové samostatnosti.
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.).

- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.
- Rozvoj společenského i estetického vkusu.
- Poznávání jiných kultur.
- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám.

Vzdělávací nabídka („učivo“ – co učitel dítěti nabízí):

- každodenní pobyt v přírodě
- pohyb s hudbou, zpěv, rytmizace
- pohybové hry, relaxační cvičení, psychomotorické a dramatické hry
- přirozená setkání se seniory
- sezónní činnosti (sáňkování, lyžování, bobování, stavění sněhuláka, iglú,...)
- výtvarné a pracovní činnosti (např. vytrhávání, stříhání, lepení, kreslení, modelování, skládání z papíru)
- nácvik konkrétních dovedností (knoflíky, kličky, zipy,...) na skutečných předmětech i hračkách
- námětové hry (pozorování a napodobování dospělých)
- pracovní činnosti (prostírání k jídlu, úklid stolu po jídle,...)
- vyprávění zážitků
- seznámení se zvyky a tradicemi
- hledání odpovědí na otázky typu „Co by se stalo, kdyby...”

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.).
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.).
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách.

- Učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.).
- Vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení.
- Vnímat, co si druhý přeje a potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.).
- Dodržovat pravidla her a jiných činností, Jednat spravedlivě, hrát férově.
- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.

Klíčové kompetence (soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot)

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co začalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům;
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých;
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost;
- chápe, že vyhýbat se řešení problému nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomují si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit;
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.);
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování;
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá.

6.1.5 Leden na rampouchy hrál...

Hlavní cíl: Seznámení dětí s tradicemi, zvyky a změnami přírody v zimě.

Obvykle zařazujeme tyto podtémata:

Tři králové

Čarujeme s paní Zimou

Masopust

V pátém integrovaném bloku „Leden na rampouchy hrál“ se dále věnujeme otázce proměn živé a neživé přírody, změn počasí. Rozvíjíme fantazii, imaginární představy a tvořivost v souvislosti s tradicemi Silvestr, Tři králové a Masopust. Seznamujeme děti se zimními sporty a bezpečností při jejich provozování. Řešíme otázku vhodného oblékání, zkoumáme vlastnosti sněhu a ledu. Pozorujeme chování zvířat v zimě, nosíme do krmelce sušené podzimní plody.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje):

- Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti.
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.
- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické).
- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření).
- Vytváření základů pro práci s informacemi.
- Rozvoj schopnosti sebeovládání.
- Rozvoj kooperativních dovedností.
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými.
- Vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.
- Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností.
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.
- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám.

Vzdělávací nabídka („učivo“ – co učitel dítěti nabízí):

- každodenní pobyt v zimní přírodě (hry se sněhem a ve sněhu)
- pohybové hry, cvičení s náčiním a nářadím, hry na rozvoj orientace v prostoru
- pohyb s hudbou, zpěv, hry s básněmi, říkadly a písněmi
- zimní olympiáda
- výtvarné a pracovní činnosti (např. vytrhávání, stříhání, lepení, kreslení, modelování, skládání z papíru,...)
- námětové hry motivované citovým zážitkem (Silvestr, Tři králové, Masopust,...)
- vyprávění zážitků
- beseda s myslivcem
- pokusy s ledem a sněhem
- práce s obrazovým materiálem
- dodržování místních tradic a zvyků
- řešení modelových situací
- odpovědi na otázky „Co by se stalo, kdyby...“
- vedení dialogu prostřednictvím loutek
- hry zaměřené na rozvoj řeči, naslouchání příběhům a pohádkám, rýmování, dělení na slabiky
- rozvoj zrakové percepce, hry s hledáním shody a rozdílu

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- Zvládat sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.).
- Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami.
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech.
- Poznat napsané své jméno.
- Chápat základní číselné matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti,

chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.).

- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“.
- Rozhodovat o svých činnostech.
- Být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem.
- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad.
- Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná.
- Chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé.
- Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí.
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.).

Klíčové kompetence (soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot)

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení;
- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem;
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou;
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky;
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout;
- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat;
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.

6.1.6 Únor posune den dál

Hlavní cíl: Seznámení dětí s povoláním a smysluplným trávením volného času.

Obvykle zařazujeme tyto podtémata:

Čím bych chtěl být

Můj volný čas

Kniha je můj kamarád

V jednotlivých podtématech se zaměřujeme na seznámení se s vybranými povoláními (jejich důležitost, co lidé k daným činnostem potřebují, co je výsledek jejich práce, odměna za práci,...). Dále řešíme otázku volného času (hračka – péče o ně, materiály, barvy; sport – bezpečnost a typy sportů; kniha – rozvoj předčtenářské gramotnosti; televize – jaké pořady známe – naučné X zábavné; výpočetní technika – počítač, tablet, notebook,...; domácí mazlíčci – péče a chování se ke zvířatům).

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje):

- Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti.
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu.
- Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie.
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit.
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.).
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.
- Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije.

- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu.
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy.

Vzdělávací nabídka („učivo“ – co učitel dítěti nabízí):

- pohybové hry, cvičení na nářadí, s balančními míči, relaxační cvičení
- dramatická cvičení a hry
- každodenní pohyb v přírodě
- výtvarné a pracovní činnosti (např. vytrhávání, stříhání, lepení, kreslení, modelování, skládání z papíru,...)
- nácvik konkrétních dovedností (knoflíky, kličky, zipy,...) na skutečných předmětech i hračkách
- seznámení s literaturou (pohádková, naučná, encyklopedie,...)
- hry s básněmi, říkadly a písněmi
- hry s hledáním shody a rozdílů
- hry s mozaikami, s doplňovačkami
- hudební činnosti (např. hudebně pohybová improvizace, taneční hry, hry na hudební nástroje)
- konstruování (ze stavebnic, z různých materiálů,...)
- naslouchání příběhům a pohádkám
- námětové hry na policii, lékaře, hasiče apod.
- vyjadřování pocitů slovem, hrou, pohybem, zpěvem, kresbou,...
- práce s obrazovým materiálem
- hry zaměřené na rozvoj řeči (např. jazykové hry, gymnastika mluvidel, dechová cvičení, sluchová cvičení, artikulační cvičení, skládání rýmů), rozšíření slovní zásoby, vytváření významových kategorií
- řešení modelových situací
- dodržování místních tradic, krajových zvyků

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- Pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem.
- Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.).
- Domluvit se slovy i gesty, improvizovat.
- Utvořit jednoduchý rým.
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi).
- Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky.
- Spolupracovat s ostatními.
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- Pochopit, že každý má ve společnosti (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat.
- Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí).
- Osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.

Klíčové kompetence (soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot)

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech o proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije;

- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit;
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.);
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování;
- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění;
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.

6.1.7 Březen trávu tlačí vzhůru

Hlavní cíl: Seznámení dětí se změnami přírody na jaře.

Obvykle zařazujeme tyto podtémata:

Jaro je tady

Jaro na zahradě a na poli

Přiletí čáp

V sedmém integrovaném bloku s názvem „Březen trávu tlačí vzhůru“ opakujeme základní časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, rok, roční období), pozorujeme proměny živé a neživé přírody na jaře, znaky jara, změny počasí. Věnujeme se práci na zahradě, pozorujeme práce zemědělců na poli. Svoji pozornost zaměřujeme na zvířata, ptáky, rostliny a stromy. Zkoumáme řeč zvířat a člověka (tempo, barva, hlasitost,...), porovnáváme zvuky jednotlivých materiálů (sklo, plast, kov, dřevo). Zabýváme se otázkou našeho příchodu na svět, péčí o dítě a vztahy v rodině.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje):

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí.
- Rozvoj a užívání všech smyslů.

- Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu.
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování).
- Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení.
- Rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání.
- Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem.
- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.).
- Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny.
- Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat.
- Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.
- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.

Vzdělávací nabídka („učivo“ – co učitel dítěti nabízí):

- každodenní pobyt v přírodě (záměrné pozorování zvířat a ptáků na vycházkách)
- cvičení s náčiním a na nářadí
- psychomotorické a smyslové hry
- pohyb s hudbou, zpěv, rytmizace, tanec
- spontánní pohybové aktivity
- výtvarné a pracovní činnosti (např. vytrhávání, stříhání, lepení, kreslení, modelování, skládání z papíru,...)
- jednoduché pěstitelské činnosti
- hry s básněmi, říkadly, písněmi
- hry s hledáním shody a rozdílů
- řazení obrázků podle děje
- dodržování místních tradic

- pozorování činnosti dospělých
- pozorování stavu životního prostředí a jeho vlivu na kvalitu života (čistota vody v potoce, ve studánce)
- práce s encyklopediemi
- práce s různým materiálem

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.).
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.).
- Pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem.
- Vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se).
- Porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách).
- Sledovat a vyprávět příběh, pohádku.
- Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon.
- Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení.
- Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.).
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.
- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je.

- Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo).
- Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí.
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus).
- Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma i v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.).
- Všímat si změn a dění v nejbližším okolí.
- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je potřeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole.

Klíčové kompetence (soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot)

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitosti a proměnách; orientuje se v řádu dění v prostředí, ve kterém žije;
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu;
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog;
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost;
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy;

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých;
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu.

6.1.8 Duben barví stromům kůru...

Hlavní cíl: Seznámení dětí s tradicí Velikonoc a osvojení si základních poznatků z ekologie.

Obvykle zařazujeme tyto podtémata:

Velikonoce

Kamarádi jdou k zápisu do ZŠ

Den Země

Čarodějnice

Tento integrovaný blok se zaměřuje na rozvoj představivosti a tvořivosti v souvislosti s oslavou Velikonoc, Filipojakubské noci apod. Poznáváme lidové zvyky, tradice a řemesla (malování kraslic, pletení pomlázky). Seznamujeme se s tradicí Velikonoc v jiných zemích. Zaměřujeme se také na ekologii – oslava Dne Země, ochrana životního prostředí, třídění odpadu. Opakujeme již známé poznatky, připravujeme děti na zápis do základní školy.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje):

- Uvědomění si vlastního těla.
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jeho kvalitě.
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu.
- Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkcí (abeceda, čísla).
- Rozvoj schopnosti sebeovládání.
- Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému.
- Rozvoj intelektuálních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.
- Rozvoj kooperativních dovedností.

- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí.
- Rozvoj společenského i estetického vkusu.
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy.

Vzdělávací nabídka („učivo“ – co učitel dítěti nabízí):

- cvičení na balančních míčích a s náčiním
- pohybové hry
- třídění odpadů
- čištění studánky
- úklid odpadků okolo mateřské školy
- dechová cvičení (např. bublifuk,...)
- přirozená setkávání se seniory
- výtvarné a pracovní činnosti (např. vytrhávání, stříhání, lepení, kreslení, modelování, skládání z papíru,...)
- hledání odpovědí na otázky typu „Co by se stalo, kdyby...“
- konstruování (např. ze stavebnic, z různých materiálů)
- vyhledávání informací v knihách a encyklopediích
- výlety, exkurze
- vyprávění podle obrázků
- naslouchání příběhům, pověstem
- poslech hudby, zpěv
- dodržování místních tradic
- opakování již získaných poznatků

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- Vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu.

- Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat se, obouvat apod.).
- Učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí).
- Sledovat očima zleva doprava.
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.
- Vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad.
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla.
- Porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých.
- Chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé.
- Osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.).
- Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.
- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně.
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.).

Klíčové kompetence (soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot)

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů;
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích;
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných i matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti;
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní;
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout;
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit.

6.1.9 Květen barevný má fráček

Hlavní cíl: Seznámit děti s životem na jiných kontinentech, s vesmírem a dopravními prostředky.

Obvykle zařazujeme tyto podtémata:

Moje máma a lidé kolem mě

Zvířata v ZOO a jejich pravý domov

Jedu, plavím se a letím

V integrovaném bloku „Květem barevný má fráček“ rozvíjíme respekt a toleranci k lidem různých národností, pozorujeme rozdíly mezi lidmi (muž X žena, barva pleti, národnost apod.). Zabýváme se významem rodiny pro dítě, postavením jednotlivých členů rodiny, připravujeme vystoupení k oslavě Dne matek. Seznamujeme se s cizokrajnými zvířaty a jejich pravým domovem. Nabízíme dětem základní (dětskému vnímání přizpůsobené) poznatky o vesmíru a dopravě (druhy dopravních prostředků, bezpečnost, základní dopravní značky apod.).

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje):

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.).
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování).
- Vytváření základů pro práci s informacemi.
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit.
- Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem.
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.).
- Rozvoj kooperativních dovedností.
- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.
- Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností.
- Poznávání jiných kultur.
- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám.

Vzdělávací nabídka („učivo“ – co učitel dítěti nabízí):

- každodenní pobyt v přírodě
- pohyb s hudbou, zpěv, rytmicizace
- pohybové a psychomotorické hry
- dramatická cvičení (např. na vnímání svého těla, na uvolnění, soustředění, honičky, na orientaci v prostoru)
- výtvarné a pracovní činnosti, (např. vytrhávání, stříhání, lepení, kreslení, modelování, skládání z papíru)
- ztvárňování lidské postavy (maminky) kresbou
- námětové hry na rodinu apod.
- hry s básněmi, říkadly, písněmi, přednes, recitace
- vyprávění podle obrázků

- výroba dárků pro maminku, oslava svátku „Dne matek“
- hry zaměřené na rozvoj řeči (např. jazykové hry, gymnastika mluvidel, dechová cvičení, sluchová cvičení, artikulační cvičení, skládání rýmů,...)
- hry s hledáním shody a rozdílů
- hra na cizince (neverbální komunikace)
- poslech příběhů, hudby různých etnik
- využívání encyklopedií
- práce s mapou a globusem
- nácvik bezpečné chůze po chodníku, ve dvojicích (úkol prvního a posledního), po silnici, přecházení silnice
- využívání dopravního hřiště
- jízda vlakem, autobusem a tramvají
- výlet do ZOO
- prohlížení obrazů planety Země z pohledu z kosmu

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- Zachovávat správné držení těla.
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.).
- Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.).
- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči.
- Poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma, antonyma.
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost.
- Učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit.
- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat se.
- Uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky).
- Prožívat radost se zvládnutého a poznaného.

- Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. Osobnostní odlišnosti jsou přirozené.
- Spolupracovat s ostatními.
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla.
- Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí.
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus).
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc).
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.).

Klíčové kompetence (soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot)

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům;
- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem;
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jím učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku;
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy;

- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem;
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem;
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.

6.1.10 Červen zpěvavý je ptáček

Hlavní cíl: Seznámení dětí s přírodou v létě a bezpečností o prázdninách.

Obvykle zařazujeme tyto podtémata:

Je tady léto

Co už umím, co už znám

Kam pojedeme na prázdniny

V tomto integrovaném bloku se zaměřuje převážně na opakování již získaných poznatků (např. časové pojmy, roční období, dny v týdnu). Pozorujeme proměny živé a neživé přírody v létě, změny počasí, apod. Společně oslavujeme Den dětí, učíme se vzájemně si naslouchat, pomáhat a respektovat se. Zabýváme se otázkou letních prázdnin – trávení volného času, výlet, dovolená (cizí země, moře, hory, řeky, světařily), způsoby cestování (letadlo, automobil, kolo, vlak apod.), bezpečnost (v dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi, při hrách apod.). Loučíme se s mateřskou školou.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje):

- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě.
- Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu.
- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické).
- Rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie.

- Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci.
- Rozvoj kooperativních dovedností.
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými.
- Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny.
- Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností.
- Vytvoření základních aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat.
- Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.
- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.

Vzdělávací nabídka („učivo“ – co učitel dítěti nabízí):

- každodenní pobyt v přírodě
- psychomotorické a smyslové hry
- pohyb s hudbou, zpěv, rytmizace, tanec
- spontánní pohybové aktivity
- pohybové hry na uvědomění si sebe sama
- výtvarné a pracovní činnosti (např. vytrhávání, stříhání, lepem, kreslení, modelování, skládání z papíru,...)
- naslouchání příběhům a pohádkám, práce s literárními texty (pohádky jiných národů, příběhy dětí z jiných zemí)
- prohlížení fotografií dětí z cest, vyprávění vlastních zážitků
- námětové hry na cestování
- práce s encyklopediemi, s mapou, globusem
- hraní s loutkami

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí. Chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.

- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.
- Popsat situaci (skutečnou, podle obrázku).
- Chápat slovní vtip a humor.
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech.
- Rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu a jejich komunikativní funkci.
- Poznat některá písmena a číslice, popř. slova.
- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje.
- Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným.
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním.
- Zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.).
- Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná.
- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.).
- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě).
- Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti).
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.).
- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole.
- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně.

Klíčové kompetence (soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot)

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultur, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitosti a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije;
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích;
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atd.);
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim;
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout;
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá.

6.1.11 Červenec je léto u vody a srpen prázdninové příhody

Hlavní cíl: Opakování poznatků, které se děti během roku naučily.

Obvykle zařazujeme tyto podtémata:

Letní radovánky

Vzhledem k omezenému prázdninovému provozu zaměřujeme tematický blok „Červenec je léto u vody a srpen prázdninové příhody“ pouze na opakování poznatků, které se děti již naučily – základní časové pojmy, prostorová orientace, změny přírody v jednotlivých ročních obdobích, mezilidské vztahy, doprava, bezpečnost apod.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje):

- Uvědomění si vlastního těla.
- Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti.
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu.

- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření).
- Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci.
- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.).
- Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny.
- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.

Vzdělávací nabídka („učivo“ – co učitel dítěti nabízí):

- každodenní pobyt v přírodě
- pohyb s hudbou, zpěv, rytmizace
- pohybové a psychomotorické hry
- dramatická cvičení (např. na vnímání svého těla, na uvolnění, soustředění, honičky, na orientaci v prostoru)
- výtvarné a pracovní činnosti, (např. vytrhávání, stříhání, lepení, kreslení, modelování, skládání z papíru,...)
- námětové hry
- hry s básněmi, říkadly, písněmi, přednes, recitace
- vyprávění podle obrázků
- hry zaměřené na rozvoj řeči (např. jazykové hry, gymnastika mluvidel, dechová cvičení, sluchová cvičení, artikulační cvičení, skládání rýmů,...)
- hry s hledáním shody a rozdílu
- hra na cizince (neverbální komunikace)
- poslech příběhů, hudby různých etnik
- kooperativní hry

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
- Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.).

- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči.
- Chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase.
- Zorganizovat hru.
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou.
- Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých. Odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají).
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.).

Klíčové kompetence (soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot)

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů znaků a symbolů;
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti;
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog;
- projevuje dětských způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost;

- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování;
- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat;
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

6.2 Nadstandardní aktivity

Zprostředkování logopedické péče

Jednou za rok organizujeme vyšetření našich dětí specialistou na logopedii.

Zprostředkování screeningového vyšetření očí

Jednou za rok organizujeme vyšetření očí našich dětí společností Prima Vizus.

Předplavecký výcvik

Podle zájmu rodičů organizujeme předplavecký výcvik dětí.

Společná odpoledne s rodiči

Plánujeme alespoň jedno odpoledne měsíčně zorganizovat zajímavou akci pro děti a jejich rodiče, prarodiče (viz Kalendář akcí pro rodiče a děti). Víτάme náměty a nápady rodičů, stejně jako jejich asistenci a pomoc s organizací.

DVD s fotografiemi z akcí a života v MŠ

Plánujeme pro děti vytvořit CD nebo DVD s fotografiemi z výletů, akcí a činností dětí v mateřské škole, a to jednou ročně, v případě zájmu rodičů po domluvě možno i průběžně po jednotlivých akcích.

Kroužky

Pro děti organizujeme kroužky 1x týdně v době od 15:00 do 15:30. Kroužky vedou učitelky MŠ a zaměření stanovují dle svého osobního zaměření a zájmu dětí a rodičů.

7 EVALUAČNÍ SYSTÉM A PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA

7.1 Cíl evaluace

Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu vzdělávacího procesu naší mateřské školy. **Hodnotíme** vývoj dítěte, podmínky vzdělávání, obsah vzdělávání, spolupráci a spokojenost rodičů, plnění povinností pedagogických a provozních zaměstnanců, nadstandardní aktivity.

O všech hodnotících činnostech vedeme záznamy, získaná data porovnáváme se stanovenými záměry. **Ze závěrů vyvozujeme důsledky vedoucí k optimalizaci a zkvalitňování vzdělávání naší školy** (např. úprava programu, přehodnocení cílů, organizace, metod, forem vzdělávání dětí apod.).

7.2 Předmět a metody evaluace (co a jak hodnotíme)

Vývoj dítěte

Průběžně **sledujeme a hodnotíme individuální pokroky**, které děti v průběhu vzdělávání postupně dosahují.

Každému dítěti vedeme **portfolio**, jehož obsahem jsou dětské práce (výkresy, didaktické listy, výrobky apod.) a **přehled o rozvoji dítěte a postupu ve vzdělání**.

V přehledu o rozvoji dítěte a postupu ve vzdělání hodnotíme 2x ročně dosažení úrovně dané kompetence.

U předškoláků plánujeme využít hodnocení podle „Desatera předškolního dítěte“.

Na silných stránkách stavíme (dítě jimi povzbuzujeme, motivujeme), slabé stránky rozvíjíme. Zjištěné nedostatky promítáme do plánování na úrovni TVP. Na základě zjištěných silných a slabých stránek dítěte hledáme strategie rozvoje vzdělávání dítěte.

Snažíme se u dítěte včas zachytit problémy či nedostatky, vyvodit odborně podložené závěry pro rozvoj dítěte a pomoci dítěti v jejich řešení či včas intervenovat další potřebnou odbornou pomoc.

Podmínky vzdělávání

K hodnocení podmínek vzdělávání (věcné podmínky, životospráva, psychosociální podmínky, organizace a řízení, spoluúčast rodičů) používáme dotazníkové šetření, které zpracováváme **1x za rok**.

Obsah vzdělávání (tematické celky)

Tematické celky (podtémata) hodnotíme po jejich ukončení. Vycházíme z denních zápisů v třídní knize, do které zaznamenáváme, jaké činnosti jsme s dětmi dělali, co konkrétně se děti učily, s jakými hodnotami se setkávaly, a nově také z **hodnocení, které děti provádějí samy** v hodnotícím kruhu popřípadě v jiný vhodný okamžik během dne a kterým zjišťujeme, co v nich z našeho „hraní“ zůstalo, co si zapamatovaly, co je zaujalo.

Tyto **denní záznamy porovnáваме s dílčími cíli uvedenými v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání, s plánovanými cíli tematického bloku a do tabulky Hodnocení tematických celků zaznamenáváme,** které cíle se nám podařilo splnit, které se nám nepodařilo splnit, které cíle jsme splnili neplánovaně.

Spolupráce a spokojenost rodičů

Spokojenost rodičů hodnotíme na základě **dotazníku spokojenosti**, který plánujeme provést 1 x za dva roky a na základě **zpráv vhozených do schránky důvěry**, kterými zjišťujeme zpětnou vazbu od rodičů.

Vedeme **záznamy o spolupráci s rodiči** (v oblasti vzdělávání dětí, pomoc při opravách, nošení materiálů k práci s dětmi, pomoc při organizaci akcí, zprostředkování exkurzí do zaměstnání rodičů apod., jak se nám daří realizovat nápady rodičů, jejich připomínky, náměty, upozornění).

7.3 Časový plán evaluace

Předmět evaluace	Jak vyhodnocujeme	Jak často	Zodpovědnost
Vývoj dítěte	portfolio prací dítěte (kresby, výtvary, fotodokumentace grafomotorická cvičení) pozorování, rozhovory, rozborů portfolia – vyhodnocování pokroků jednotlivých dětí	průběžně během roku vedeme děti k tomu, aby si práce zakládaly samy 2x ročně všechny děti (listopad a květen)	učitelky učitelky
Podmínky vzdělávání	věcné podmínky, životospráva, psychosociální podmínky, organizace a řízení, spoluúčast rodičů (formou dotazníku)	1x za rok (květen)	všichni zaměstnanci
Obsah vzdělávání	hodnocení denní činnosti s dětmi v hodnotícím kruhu hodnocení tematických celků – obsah hodnocení cílů ŠVP	denně podle možností po ukončení tématu po ukončení tématu	učitelky učitelky učitelky
Spolupráce s rodiči	dotazník spokojenosti schránka důvěry záznamy o spolupráci s rodičů	1x za 2 roky 1x týdně průběžně	učitelka pověř. ved. MŠ učitelka pověř. ved. MŠ učitelka pověř. ved. MŠ
Plnění povinností pedagogických pracovníků	vedení povinné dokumentace písemné sebehodnocení hospitace	2x ročně 1x ročně podle plánu hospitací	učitelka pověř. ved. MŠ, ředitelka učitelka pověř. ved. MŠ, ředitelka učitelka pověř. ved. MŠ, ředitelka
Soulad ŠVP s RVP PV	porovnání textu, hospitace	legislativní změna zásadní změna v MŠ	učitelky, ředitelka

8 ZÁVĚR

Na závěr našeho vzdělávacího programu chceme opět zmínit, že všechno, co v naší mateřské škole děláme, **děláme pro naše děti, pro jejich spokojenost, štěstí, radost a jejich mnohostranný rozvoj.**

Děkujeme všem, kteří nám v našem snažení pomáhají.

9 POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJ INFORMACÍ

Havlíková, M. a kol.: *Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole*. 3. vyd., Portál, 2008. ISBN: 978-80-7367-487-8.

Bourová, M.: *Rámcový vzdělávací program v praxi mateřských škol aneb Jak zpracovat školní vzdělávací program mateřské školy*. Nový Bydžov, ATRE, 2001.

Gardošová, J., Dujková, L. a kol.: *Začít spolu. Metodický průvodce pro předškolní vzdělávání*. Portál, 2003. ISBN: 80-71-78-815-5.

Přikrylová, G., Přikrylová, M.: *Hrajeme si: barevné kamínky*.

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Manuál k Rámcovému vzdělávacímu programu pro předškolní vzdělávání

Metodika pro podporu individualizace vzdělávání v podmínkách mateřské školy